

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZSR.422.17.2015.MS

Warszawa, 26 października 2015 roku

**Pan
Borys Budka
Minister Sprawiedliwości**

jako Rzecznik Prawa Dziecka jestem niezmiernie zaniepokojony tym, że dotychczas nie znalazł uregulowania wielokrotnie sygnalizowany przeze mnie problem braku precyzyjnych przepisów dotyczących tzw. „kuratora kolizyjnego” – ustanawianego przez sąd opiekuńczy w sytuacji, gdy żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską.

Stan prawny w tym zakresie budzi moje poważne zastrzeżenia. Od kilku lat był sygnalizowany w wystąpieniach generalnych Rzecznika Praw Dziecka, kierowanych do Ministra Sprawiedliwości (ZSR/500/11/2011/KCH, ZSR/500/9/2012/AT, ZSM/500/5/2013/AJ) oraz corocznie w przedstawianych Sejmowi i Senatowi *Uwagach o stanie przestrzegania praw dziecka*. Rzecznik Praw Dziecka przekazał również swoje uwagi Trybunałowi Konstytucyjnemu rozpoznającemu skargi konstytucyjne w postępowaniu o sygnaturze SK 5/12.

Wskazywałem wówczas na występujące w praktyce nieprawidłowości, polegające na niewykorzystywaniu przez sądy możliwości, jakie daje art. 99 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (j.t. Dz. U. z 2015 r. Nr 583, z późn. zm.), tj. wyznaczenia kuratora do reprezentowania dziecka pokrzywdzonego przez jednego z rodziców. Podkreślałem także kwestię prawidłowej i profesjonalnej reprezentacji małoletnich w tych postępowaniach karnych, w których kuratora wyznaczono. Pierwszy wskazywany problem uległ zasadniczym zmianom w pożądanym kierunku. Nadal jednak nie został rozwiązany problem braku odpowiedniego przygotowania merytorycznego do pełnienia funkcji kuratora. Praktyka pokazuje, że przy wyborze kuratora, sądy opiekuńcze nie zawsze ustalają

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

kwalifikacje kuratora kolizyjnego, odpowiednie do reprezentacji oraz ochrony dobra i interesu małoletniego.

Wobec powyższego konieczne jest uzupełnienie obecnego stanu prawnego, o uregulowania dotyczące praw, obowiązków kuratora kolizyjnego, a także warunków, jakie musi spełnić ta osoba, aby mogła być ustanowiona kuratorem dla małoletniego.

Niezwykle istotne jest określenie kręgu osób, które mogą reprezentować małoletniego w postępowaniu przed organami procesowymi, tak by ich udział gwarantował małoletnim profesjonalną reprezentację.

Koniecznością wydaje się wskazanie w ustawie czasu wyznaczenia kuratora kolizyjnego. W ocenie Rzecznika Praw Dziecka, ustanowienie kuratora dla dziecka powinno nastąpić już w początkowej fazie postępowania karnego (postępowania przygotowawczego), co zapewni gwarancję pełnego zabezpieczenia dobra i interesów dziecka.

Dodatkowo za zasadne uważam sprecyzowanie w przepisach obowiązku informowania tego z rodziców dziecka, który nie uczestniczy w postępowaniu, o jego przebiegu, a także o podjętych przez kuratora kolizyjnego czynnościach.

Jednocześnie wskazania wymaga, że w styczniu 2015 roku Senat Rzeczypospolitej Polskiej wniósł projekt (druk sejmowy nr 3105) nowelizujący przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w przedmiotowym zakresie, niemniej jednak z uwagi na zakończone prace Parlamentu, ta niezwykle potrzebna – w mojej ocenie – zmiana, nie została uchwalona.

Wobec powyższego, na podstawie art. 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o podjęcie działań legislacyjnych, które doprowadzą do uchwalenia przedmiotowych uregulowań prawnych przyczyniających się do zwiększenia skuteczności reprezentacji dziecka w postępowaniu.

Z wyrazami szacunku
Marek Piński